

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat KURUM tarafından Anayasanın 98' inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Murat ÇEPNİ

İzmir Milletvekili

2018 yılında hayata geçirileceği duyurulan Millet Bahçeleri üzerine pek çok tartışma yürütülmektedir. 1 Mart 2019 tarihli resmi gazetede yayınlanan, Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğe millet bahçeleri tanımı eklenmiştir. Millet bahçelerinin amacı, halkı doğa ile buluşturan, rekreasyon, aktif yaşam ve sosyalleşme gereksinimlerini karşılayan alanlar olarak belirlenmesine karşın, sermaye gruplarına rant sağlayan, her biri on milyonlarca TL'ye ihale edilen ideolojik projeler olduğu, kentsel mekan kurgusunun en önemli parçalarından olan ve diğer bütün kentsel kullanımlarla ilişkili olarak ele alınması gereken açık, yeşil alanların planlama pratiğinden koparılıp, içeriği ve kapsamının muğlak bir hale getirildiği, kapsamlı planlama yaklaşımı ile ele alınmadığı ve çoğu alanda telafisi imkânsız ekolojik yıkımlara neden olduğu iddia edilmektedir. Millet bahçesi projelerinin birçoğu doğal nitelikleriyle korunması gerekli, hassas alanlarda oluşturulmuştur. Bakanlığın hazırladığı Millet Bahçeleri Rehberi, yapılan/yapılacak millet bahçelerine ait tasarımların çerçeve ve içeriğini, yer alabilecek fonksiyonları belirleyen, tasarım ve uygulamada yol gösterici, kuralları tanımlayan, açıklayıcı ve yönlendirici yasal bir belge olarak yayınlanması millet bahçesi projelerine meşruiyet kazandırmak için hazırlanmıştır.

Salda Gölünde olduğu gibi millet bahçesi projelerinin büyük bölümü mevcut durumda kentsel alanda veya doğal alanlarda yer alan ve kent hafızasında önemli yer etmiş yeşil ve açık alanları yıkıma uğratacak, bozulmalara sebep olacak inşaat faaliyetlerini içermektedir. Millet bahçesi projeleri için öngörülen ihale bedeli yetmemekte, büyük meblağlarda ek bütçe ile desteklenmektedir. Millet bahçelerinin, Kamu İhale Kanunu'nda yer alan doğal afetler ve olağanüstü durumlarda yapılması öngörülen 21-b maddesine dayanarak pazarlık usulüyle yapılmasını da ciddi eleştirilere neden olmaktadır. Elektronik Kamu Alımları Platformu'nda (EKAP) yer alan bilgilere göre Toplu Konut İdaresi Başkanlığı (TOKİ) ve çeşitli yerel yönetimlerin, 2022 yılının ilk beş ayında millet bahçeleri için özel şirketlerle yaptığı sözleşmelerin bedeli toplam 3 milyar 302 milyon 930 bin TL. Olmuştur.

29.04.2022 tarihinde Muğla'da toplam büyüklüğü 935 bin metrekare olan, Yatağan, Seydikemer, Dalaman, Akyaka ve Köyceğiz millet bahçesi projelerinin TOKİ eliyle yürütüldüğü açıklanmıştır.

Bu alanlar, 12.06.1988 tarih ve 88/13019 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile tespit ve ilan edilen Gökova Özel Çevre Koruma Bölgesi içerisinde yer almaktadır, Gökova Özel Çevre Koruma Bölgesi; Muğla ili, Ula ve Marmaris ilçeleri ve bunlara bağlı 3 belde ve 4 köyden oluşmaktadır. Akyaka, Gökova, Akçapınar, Gökçe, Çamlı, Karacaköy ve Çetibeli yerleşim alanlarını içine almaktadır. Bölge, zengin flora ve faunası ile ekolojik yönden büyük öneme sahiptir. Bölgede, Kızılçam ve Günlük ormanları büyük bir değer taşımaktadır. Karaçam, fıstık, sedir ve ardıç gibi iğneli ağaçlarla; meşe gibi yapraklı ağaçlar yer yer sandal, piren, akçakesme, defne, çitlembik ve keçiboynuzu gibi ağaçlar ve ağaççıklar bulunmaktadır. Özel Çevre Koruma Bölgesi içerisinde yer alan Akyaka Beldesi'nin kuzeyinde 1000 m ani yükselen ormanla kaplı bir topografya, doğusunda tatlı suların kaynadığı kadın ve Akçapınar azmakları arasında eşsiz ovası yer almaktadır. Millet bahçesi projeleri, Gökova Özel Çevre Koruma Bölgesi sınırları içerisinde "Kesin Korunacak Hassas Alan" statüsünde alanlara yapılmakta olduğu için bölgenin florası, faunası ve ekosistemi üzerinde büyük tahribatlar yaratacaktır.

Bu bağlamda;

- 1- Yatağan, Seydikemer, Dalaman, Akyaka ve Köyceğiz imar planlarında millet bahçesi projeleri yer almakta mıdır?
- 2- Gökova Özel Çevre Koruma Bölgesi içerisinde yer alan kesin korunacak hassas alanlarda millet bahçesi yapılmasının gerekçesi nedir?
- 3- Yapılacak millet bahçelerinin Gökova Özel Çevre Koruma Bölgesi'nin flora, fauna ve ekosistemine vereceği zararlar tespit edilmiş midir?
- 4- Yatağan, Seydikemer, Dalaman, Akyaka ve Köyceğiz millet bahçesi projelerinin bedeli ne kadardır? İhalesi ne şekilde yapılmıştır?
- 5- Yatağan, Seydikemer, Dalaman, Akyaka ve Köyceğiz millet bahçesi proje alanının yüzde kaçını yeşil alan olarak düzenlenecek, yüzde kaçında bina inşa edilecektir?
- 6- Yatağan, Seydikemer, Dalaman, Akyaka ve Köyceğiz millet bahçelerindeki sosyal donatıların işletilmesi için ihale yapılmış mıdır?

7- Haziran 2022 tarihine kadar Türkiye genelinde hangi illerde kaç millet bahçesi yapılmıştır? Bunların maliyeti ne kadar olmuştur? Kaç tane millet bahçesi projesi vardır? Ne kadar maliyet öngörülmektedir?

8- Kuruluş amacı dar ve orta gelirli vatandaşların nitelikli konut ihtiyacını karşılamak olan TOKİ, kaynaklarını neden konut yapımına değil millet bahçelerine harcamaktadır?